

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 75

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 29 aprilie 1997

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	LEGI ȘI DECRETE				
68.	— Lege pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine.....	2	147.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Construcții de locuințe Calea Craiovei zona sens giratoriu în municipiul Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți“....	13
167.	— Decret privind promulgarea Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine.....	2	148.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Înființare distribuție gaze naturale în comuna Băiculești, județul Argeș“.....	14
	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
73.	— Decizie cu privire la constituționalitatea Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine.....	3-9	149.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Bloc de locuințe de serviciu în municipiul Brașov, județul Brașov“.....	14
74.	— Decizie cu privire la constituționalitatea dispozițiilor Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine.....	9-11	150.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivelor de investiții: „Sediu poliție municipiul Focșani, județul Vrancea“; „Cămin de garizoană în orașul Predeal, județul Brașov“; „Sediu poliție municipiul Suceava și al Direcției județene Suceava a Arhivelor Naționale“.....	15
	ORDONANȚE ȘI HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI				
13.	— Ordonanță de urgență privind transferul cu titlu gratuit al unui imobil în proprietatea Republicii Federale Germania.....	12		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
145.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Înființarea distribuției de gaze naturale în comuna Jichișu de Jos, satele Jichișu de Jos și Codor, județul Cluj“.....	12	829.	— Ordin al ministrului de stat, ministrul finanțelor, privind lansarea unor emisiuni de titluri de stat....	15-16
146.	— Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Înființare distribuție gaze naturale în comuna Albota, județul Argeș“.....	13			

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru completarea Legii nr. 35/1991
privind regimul investițiilor străine**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Legea nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 2 august 1993, cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 30¹, având următorul cuprins:

„Art. 30¹. — Societățile comerciale cu capital parțial sau integral străin, constituite ca persoane juridice române, pot dobândi oricând, pe durata existenței acestora, dreptul de proprietate și orice alte drepturi reale asupra terenurilor necesare pentru realizarea obiectului de activitate.“

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 11 februarie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
PETRE ROMAN

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 martie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ANDREI IOAN CHILIMAN

București, 25 aprilie 1997.
Nr. 68.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind promulgarea Legii pentru completarea
Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
EMIL CONSTANTINESCU

București, 24 aprilie 1997.
Nr. 167.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

cu privire la constituționalitatea Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine

Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 27 martie 1997, de către 27 de senatori, și anume: Ion Predescu, Petre Ninosu, Doru Ioan Tărăcilă, Octavian Opriș, Oliviu Gherman, Constantin Sava, Ilie Aurel Constantin, Dan Mircea Popescu, Doru Laurian Bădulescu, Vasile Văcaru, Mihaela Rodica Stănoiu, Ilie Plătică-Vidovici, Alexandru-Radu Timofte, Gheorghe Dumitrașcu, Virgil Popescu, Viorel Ștefan, Nicolae Sersea, Nicolae Văcăroiu, Dan Stelian Marin, Mihai Matetovici, Victor Apostolache, Virgil Popa, Octav Cozmâncă, Doru Gaiță, Ion Solcanu, Marcu Burtea, Vasile Ion, cu neconstituționalitatea Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine, republicată.

Completarea Legii nr. 35/1991 constă în introducerea art. 30¹, care are următorul cuprins: „Societățile comerciale cu capital parțial sau integral străin, constituite ca persoane juridice române, pot dobândi oricând, pe durata existenței acestora, dreptul de proprietate și orice alte drepturi reale asupra terenurilor necesare pentru realizarea obiectului de activitate“.

În susținerea sesizării se arată următoarele:

— textul nou-introdus contravine prevederilor art. 41 alin. (2) teza a doua din Constituție, potrivit căroră „cetățenii străini și apatrizii nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor“. Legiuitorul constituant, ca și cetățenii care au aprobat legea fundamentală prin referendumul național, au înțeles prin „cetățenii străini și apatrizi“ atât „persoanele fizice, cât și formele asociative ale acestora, adică persoanele juridice alcătuite din străini și apatrizi“; acesta ar fi „considerentul pentru care Constituția nu a distins între persoanele fizice și cele juridice“. Așa fiind, persoanele fizice „asociate în orice modalitate sau formă juridică, dacă sunt străini sau apatrizi, rămân ca atare, indiferent de felul cum se organizează pentru a activa, sunt tot străini și apatrizi și nu pot dobândi în România dreptul de proprietate asupra terenurilor, terenuri de orice fel, deoarece textul nu distinge“;

— atât timp cât „persoanele asociate și devenite persoană juridică sunt străini, câtă vreme patrimoniul persoanei juridice — capitalul — este al străinilor asociați, chiar dacă sediul societății este pe teritoriul României și înregistrarea pentru funcționare este făcută în evidențele specifice române, subiecții de drepturi, ca și patrimoniul, sunt și rămân străini, nu poate opera nici o transformare care să le modifice apartenența națională și cetățenia și deci nu le poate crea drepturi peste și împotriva celor pe care le prevede expres și imperativ Constituția“. Denumirea unor asemenea societăți ca „persoane juridice române“ nu le schimbă situația de străini, nu le creează „alt statut consti-

tuțional față de teritoriul României“. Nici „înregistrarea în Registrul comerțului român și sediul în România nu schimbă cu nimic situația, deoarece acestea sunt numai forma de evidență pentru impozitare și control al activităților lor, pe teritoriul României, adică elemente minime de a asigura respectarea legilor române“;

— art. 41 alin. (2) din Constituție reprezintă „dezvoltarea și aplicațiunea directă a art. 3 alin. (1) din Constituție, conform căruia teritoriul României este inalienabil“. Or, „inalienabilitatea este un regim constituțional specific și numai față de străini și apatrizi, iar nu și față de cetățenii români“. Numai cetățenii români pot avea dreptul de proprietate asupra terenurilor care, în totalitatea lor și între frontierele de stat, constituie teritoriul României, iar „din punct de vedere al cetățenilor români, i se mai spune și fondul funciar român“. Așa fiind, textul art. 30¹ „încalcă și dispozițiile art. 3 alin. (1) din Constituție“;

— art. 30¹ din lege încalcă flagrant fundamentele constituționale ale statului român, prevăzute de art. 3 alin. (1), art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din Constituție, deoarece „numai cetățenia română legitimează dreptul unei persoane, fizice sau juridice, de a dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor în România“;

— art. 1 lit. d) din Legea nr. 35/1991, republicată, este suficient pentru orice investitor străin sau român, căci el include în noțiunea de investiții străine, alături de altele, „dobândirea dreptului de proprietate asupra unor bunuri mobile sau imobile, altor drepturi reale, cu excepția dreptului de proprietate asupra terenurilor“ și, „în fond, pentru orice fel de activitate, este nevoie de dreptul de folosință asupra terenului, iar nu de dreptul de a dispune de teren“... „Închirierea, concesiunea sau atribuirea sunt modalități juridice care asigură pe deplin desfășurarea oricărei activități economice comerciale“;

— art. 30¹ din lege nu ține seama de faptul că dreptul de proprietate este veșnic, necondiționat și neîngrădit; îngerădirile sau limitările se pot face numai în condițiile art. 49 din Constituție. Textul nu prevede nimic în ce privește soarta terenului în cazul când societatea își schimbă obiectul activității ori își încetează activitatea, cazuri în care terenul nu mai este necesar activității;

— în calitate de proprietar, societatea comercială (adică străinii) poate garanta cu terenul credite de la diferite bănci din străinătate și, neachitându-și datoriile, „terenurile pot ajunge în proprietatea băncilor străine“;

— art. 30¹ este în flagrantă contradicție cu art. 1 lit. d) din Legea nr. 35/1991, republicată. Or, o lege care se contrazice între textele sale nu este constituțională;

— întrucât art. 30¹ este în contradicție și cu art. 47 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, el nu ar mai putea să rămână „ca atare în Legea nr. 35/1991“;

— în conformitate cu art. 150 alin. (1) din Constituție, termenul *persoană juridică română*, folosit de Legea nr. 35/1991, republicată, și termenul *persoană juridică de naționalitate română*, folosit de Legea fondului funciar nr. 18/1991, nu pot avea alt înțeles și alt sens de interpretare și aplicare decât în conformitate cu art. 41 alin. (2) din Constituție, căruia i se supune întreaga reglementare legală anterioară Constituției.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, s-a solicitat președinților Camerei Deputaților și Senatului, precum și Guvernului să comunice punctele lor de vedere.

În punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se consideră că sesizarea grupului de senatori privind neconstituționalitatea art. 30¹, introdus prin Legea pentru completarea Legii nr. 35/1991, republicată, este neîntemeiată.

În argumentarea acestui punct de vedere, se arată, în esență, următoarele:

— textul art. 30¹, care face obiectul sesizării, se referă la societățile comerciale cu capital parțial sau integral străin, constituite ca persoane juridice române. Prevederile art. 41 alin. (2) teza a doua din Constituție nu se referă la societățile comerciale, ci numai la cetățenii străini sau apatrizi. Concluzia potrivit căreia Constituția nu a distins între persoanele fizice și cele juridice nu este întemeiată, „întrucât legiuitorul constituant chiar a făcut această distincție, referindu-se în Constituție numai la persoanele fizice — cetățeni străini și apatrizi —, iar în reglementările Legii fondului funciar, Legii privind societățile comerciale sau Legii privind regimul investițiilor străine, atât la persoane fizice, cât și la persoane juridice“;

— nu poate fi acceptată „nici susținerea că persoana juridică română, constituită fie și numai din cetățeni străini, nu ar crea acestora alt statut constituțional față de teritoriul României“; aceasta deoarece «aici, evident, se confundă calitatea de „persoană juridică română“ cu aceea de „persoană juridică de altă naționalitate“, ceea ce este identic cu a spune că „cetățeanul român“ este același cu „străinul“ sau „apatridul“».

Se mai precizează că din modul de redactare a sesizării ar rezulta că titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor cumpărate de o societate ar fi cetățenii străini sau apatrizii care sunt acționari la societatea română respectivă. O astfel de concluzie este neîntemeiată, „deoarece titulara dreptului de proprietate asupra terenului este societatea comercială, privită ca persoană juridică română“. Aceasta deoarece „cetățenii români, străini sau apatrizi, deși pot avea acțiuni la o astfel de societate, nu devin niciodată proprietari ai bunurilor pe care le deține societatea comercială respectivă“.

În punctul de vedere exprimat se face referire și la Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1993, prin care s-a statornicit că regiile autonome și societățile comerciale cu capital de stat sunt proprietare ale bunurilor care fac parte din patrimoniul lor. Proprietatea asupra bunurilor

societății comerciale nu este o proprietate de grup sau asociativă, ci o proprietate unică, al cărei titular este persoana juridică. Așa fiind, străinii și apatrizii nu sunt „cum-părători de terenuri în România“;

— sesizarea nu distinge între „teritoriul României“, ca element fizic intrinsec statului român, reglementat de art. 3 alin. (1) din Constituție, și „ocrotirea proprietății private“, potrivit art. 41 alin. (2).

Se mai arată că, prin critica formulată, nu s-au avut în vedere dispozițiile art. 135 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora numai bunurile proprietate publică sunt inalienabile; *per a contrario*, rezultă că bunurile proprietate privată, inclusiv ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale, sunt alienabile. Este citată în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 67/1993, prin care s-a statuat că, excepționând bunurile enumerate de art. 135 alin. (4) din Constituție și pe cele din legile care le declară proprietate publică, „celelalte bunuri sunt proprietate privată și pot aparține statului, persoanelor fizice sau juridice, între acestea numărându-se și societățile comerciale, chiar dacă statul deține majoritatea capitalului social, precum și regiile autonome“;

— se apreciază că susținerea din obiecție, potrivit căreia „art. 1 lit. d) din Legea nr. 35/1991 este suficient pentru orice investitor străin sau român“, nu se referă la un aspect de constituționalitate și este adevărată numai cu privire la terenurile proprietate publică. Celelalte terenuri — aflate în proprietate privată — se supun dreptului comun, vânzarea reprezentând unul dintre modurile frecvente de dobândire a dreptului de proprietate;

— nu poate fi înșușită nici afirmația că „dreptul de proprietate este veșnic, iar nu temporar, este necondiționat, iar... îngrădirile sau limitele nu se pot face decât numai în condițiile art. 49 din Constituție“, deoarece aceasta ar însemna că respectivul drept nu poate fi transmis și că bunul la care se referă nu face parte din circuitul civil, ceea ce este valabil numai pentru anumite bunuri. Se precizează că art. 49 din Constituție distinge între drept și exercițiul dreptului, numai acesta din urmă putând fi restrâns;

— se consideră că art. 30¹ nu contrazice textul art. 1 lit. d) al Legii nr. 35/1991, republicată, „deoarece el nu admite altor forme de realizare a investițiilor străine să se manifeste prin dobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor“;

— cu referire la expresiile *persoană juridică română* și *persoană juridică de naționalitate română* se apreciază că, din punct de vedere juridic, acestea sunt perfect identice și deci invocarea art. 150 alin. (1) coroborat cu art. 41 alin. (2) din Constituție nu poate fi acceptată.

În punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului se consideră că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, se arată, în esență, următoarele:

— cât privește interpretarea dată art. 41 din Constituție, se apreciază că prevederile alin. (1) și (2) din acesta au caracter de regulă. Excepția de la regulă este instituită prin alin. (2) fraza a doua a aceluiași articol, care îi vizează pe cetățenii străini și pe apatrizi, în sensul că aceștia nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor. Față de

această interpretare a textului constituțional, rezultă că art. 30¹ care completează Legea nr. 35/1991, republicată, nu se referă la persoane juridice care au statutul de străini sau apatrizi, ci la persoane juridice române, indiferent că ele sunt constituite din persoane fizice — cetățeni români, cetățeni străini sau apatrizi. Aceste persoane juridice sunt înregistrate în mod legal ca persoane juridice române și ele nu intră sub incidența interdicției stabilite la art. 41 alin. (2) fraza a doua din Constituție;

— cu referire la susținerea că înregistrarea unei persoane juridice la Registrul comerțului român se face numai în scopul impozitării acesteia și controlului activității sale pe teritoriul României, se apreciază că operațiunea de înregistrare menționată produce efecte exclusiv asupra raporturilor juridice de drept comercial, ceea ce nu influențează cu nimic statutul de persoană juridică. Persoana juridică este o entitate de naționalitate română, din momentul constituirii sale, total distinctă de persoanele fizice care o alcătuiesc;

— cât privește invocarea art. 3 alin. (1) din Constituție, care prevede că „teritoriul României este inalienabil”, se susține că ne aflăm în prezența a două noțiuni: *suveranitatea țării* — noțiune de drept constituțional și *dreptul de proprietate* — noțiune de drept civil, care nu sunt incompatibile. Suveranitatea națională și caracterul inalienabil al teritoriului României vizează teritoriul țării ca noțiune de drept constituțional, iar dreptul de proprietate imobiliară vizează suprafețele de teren, noțiune proprie dreptului civil și ramurilor de drept înrudite;

— cât privește aspectul din sesizare referitor la faptul că pentru desfășurarea activității oricărui investitor străin sau român nu este neapărat necesar ca acesta să aibă un drept de proprietate asupra terenului, ci un drept de folosință ar fi suficient, se consideră că ne aflăm în fața unei probleme de oportunitate, iar nu de constituționalitate, și Curtea Constituțională nu are competența legală să se pronunțe;

— cu referire la argumentele din sesizare potrivit cărora prin textul art. 30¹ din lege nu se ține seama că dreptul de proprietate este veșnic, necondiționat și neîngrădit, că prin acesta se creează premise dăunătoare și chiar periculoase pentru teritoriul României și că el nu reglementează situația terenurilor în cazurile în care societatea își schimbă obiectul de activitate și nu mai are nevoie de pământ pentru noul profil, se consideră că textul criticat are caracter de lege specială, ce produce efecte numai pentru situațiile pentru care a fost creat. În cazul în care pentru noua activitate nu va mai fi nevoie de teren, va opera regula generală. Se apreciază, de asemenea, că nici temerea potrivit căreia ar fi posibilă garantarea unor credite obținute de la bănci din străinătate cu terenul deținut nu este întemeiată, deoarece art. 41 din Constituție interzice aceasta persoanelor juridice române chiar în cazul în care persoanele fizice care le constituie sunt exclusiv români;

— cu referire la contradicția dintre art. 30¹ din Legea pentru completarea Legii nr. 35/1991, republicată, art. 1 lit. d) din Legea nr. 35/1991, republicată, și art. 47 din Legea nr. 18/1991, se arată că textul ce face obiectul sesizării, fiind o excepție de la celelalte dispoziții legale, nu poate aduce în discuție o asemenea contradicție;

— cât privește aprecierea că expresiile *persoană juridică română* din Legea nr. 35/1991, republicată, și *persoană juridică de naționalitate română* din Legea nr. 18/1991 sunt neconstituționale, se arată că legiuitorul a folosit o exprimare cât mai concisă și a avut în vedere naționalitatea persoanei juridice.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece:

— prin reglementările din art. 30¹ ale Legii pentru completarea Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine, republicată, nefiind vorba de statul român și atributele sale de: stat suveran, independent, unitar și indivizibil — nu se încalcă dispozițiile art. 1 alin. (1) și art. 2 alin. (1) din Constituție;

— se consideră că dispozițiile constituționale ale art. 3 alin. (1) care prevăd că „teritoriul României este inalienabil” și ale art. 41 alin. (2) teza a doua potrivit căreia „Cetățenii străini și apatrizii nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor” se referă numai la „cetățenii străini sau apatrizi” persoane fizice, orice extindere a acestei noțiuni și la persoanele juridice fiind lipsită de suport legal;

— și alin. (2) al art. 41 din Constituție, care prevede că „cetățenii străini și apatrizii nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor”, are în vedere persoanele fizice — cetățenii străini și apatrizii —, iar nu persoanele juridice române constituite în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și care sunt de naționalitate română; rezultă că, raportat și la această dispoziție constituțională, obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Concluzia este în concordanță cu dispozițiile art. 47 alin. 1 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, care interzic persoanelor juridice care nu au naționalitate română și sediul în România să dobândească terenuri în proprietate. *Per a contrario*, persoanele juridice române — cum sunt și societățile comerciale cu capital integral sau parțial străin — pot dobândi în proprietate terenurile necesare realizării obiectului lor de activitate;

— art. 30¹ din lege prevede expres că societățile comerciale cu capital parțial sau integral străin, constituite ca persoane juridice române, pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor necesare obiectului lor de activitate, și nu cetățenii străini, apatrizii sau persoanele juridice străine. Deci nu pot fi reținute susținerile din obiecția de neconstituționalitate potrivit cărora „inalienabilitatea teritoriului este un regim constituțional specific numai față de străini și apatrizi” și numai cetățenia română legitimează unei persoane fizice sau juridice dobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

Curtea Constituțională, în temeiul art. 144 lit. a) din Constituție, al art. 3 alin. (2) și al art. 17 din Legea nr. 47/1992, constată că este competentă să soluționeze sesizarea care a fost înaintată cu respectarea dispozițiilor legale.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

ținând seama de cele susținute în sesizare, de punctele de vedere comunicate, de raportul întocmit de judecătorul-raportor, de prevederile Legii pentru completarea Legii